

Programma Q3 2017

6 juli Jo de Leeuw 'Textielondernemer Spanjaard'

Wie was Salomon Jacob, de grondlegger van de grootste werkgever van Borne? Wat trof hij aan toen hij rond 1800 naar Borne kwam vanuit Duitsland? En 100 jaar later kwam Jacob Spanjaard in beeld als “de God van Borne”. De invloed, die de verschillende generaties Spanjaard in Borne hebben gehad is enorm. Decennia lang hebben zij het sociale en maatschappelijk leven voor veel mensen in Borne bepaald. De Tweede Wereldoorlog en de concurrentie uit lage lonenlanden maakte een eind aan dit eens zo machtige bedrijf.

Na de driejarige HBS A (Bataafsche Kamp Hengelo) deed ik in 1957 eindexamen Middelbare Handelsdagschool 5jarig. Deze switch maakte ik, omdat ik enorme interesse had in vakken als economie handelswetenschappen en statistiek. Mijn toekomst lag vast: ik moest het bedrijf van mijn vader overnemen. Voor mijn eindexamen moest ik een jaar stage lopen in een productiebedrijf en daarvan een scriptie inleveren aan de eindexamencommissie. Het werd Spanjaard in Borne.

Na mijn eindexamen liep ik stages in Duitse vleeswarenfabrieken maar die werden na twee jaar abrupt beëindigd omdat de ouderlijke vleeswarenfabriek in financieel zwaar weer terecht kwam. In 1959 startte mijn carrière als troubleshooter. Gelukkig had ik in Duitsland in familiebedrijven gezien waar de valkuilen zaten en ik maakte dankbaar gebruik van die kennis. Het bedrijf maakte een grote periode van bloei door, met export naar Duitsland en Engeland. In 1989 verkocht ik mijn fabriek aan Zwanenberg Food Group, waar ik nog 10 jaar deel uitmaakte van de hoofddirectie. Na mijn terugtreden heb ik een aantal commissariaten vervuld, o.a. als president- commissaris van Seffelaar in Oldenzaal. Ik bekleedde in de loop der jaren een aantal bestuursfuncties, zoals bestuurslid scholengemeenschap BSV in Borne, bestuurslid IKT kring Hengelo en vele lokale en regionale voorzitterschappen.

20 juli Hans Morelis 'Olympiaden voor scholieren'

Om kansen te geven aan leerlingen, die wat meer willen en kunnen zijn Olympiaden een mooie uitdaging. Het gaat om wedstrijden waarbij leerlingen worden aangemoedigd theoretische en praktische problemen op te lossen, waarvoor kennis, inzicht, creativiteit en doorzettingsvermogen noodzakelijk zijn. Olympiaden bestonden in Nederland wel voor natuurkunde, scheikunde en wiskunde, maar niet voor biologie. Dus richtte Hans Morélis in 1990 de Nationale Biologie Olympiade (NBO) op. Dat is inmiddels de grootste landelijke scholieren olympiade, er doen jaarlijks ongeveer 25.000 leerlingen aan mee en de winnaars mogen ons land vervolgens vertegenwoordigen bij de Internationale Biologie Olympiade (IBO), die ieder jaar in een ander land gehouden wordt. Het is een prestigieus evenement met deelnemers uit

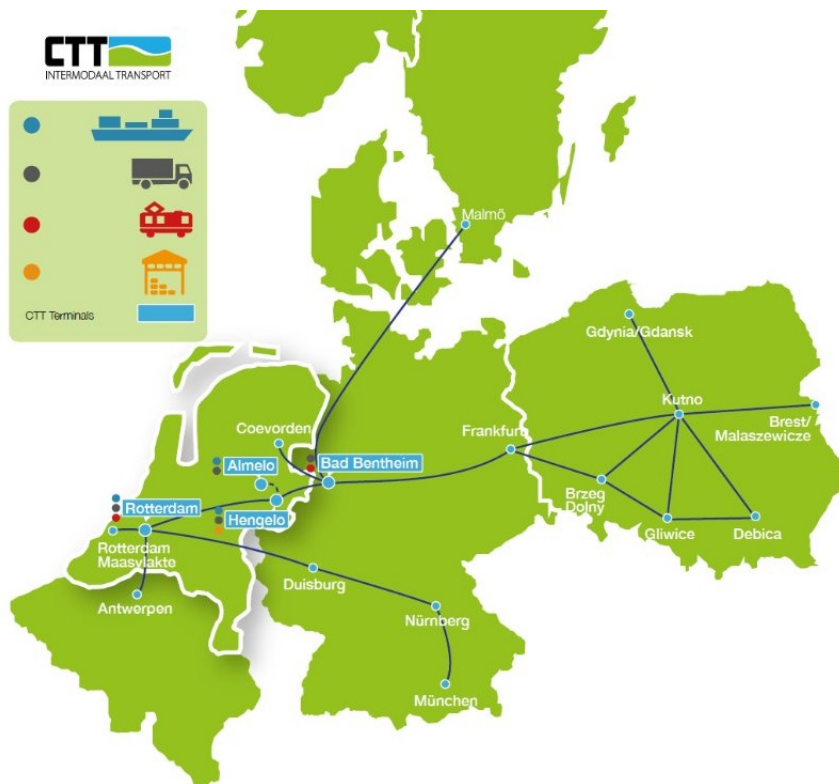
meer dan 60 landen. Gedurende een lange reeks van jaren was Hans Morélis zowel organisator van de NBO als president van de IBO.

Hoe een Olympiade in zijn werk gaat en hoe betekenisvol deze wedstrijd is zal in de lezing uit de doeken worden gedaan. Reken op interactie, want het wordt natuurlijk niet alleen een lezing, maar ook een stukje onderwijs.

Hans Morélis studeerde Scheikunde met hoofdvak Chemische Technologie aan de UvA. Er volgde geen carrière in de industrie maar in het onderwijs. Het kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van jongeren bleek geweldig inspirerend te zijn. Belangstelling voor “wat” je op school het beste kunt leren en “hoe” resulteerde in betrokkenheid bij allerlei onderwijsprojecten met het doel het onderwijs in de natuurwetenschappen te verbeteren. Een vooraanstaande positie bij de SLO in Enschede, het nationale Leerplan Instituut, was het gevolg.

3 augustus Excursie: Combi Terminal Twente (organisatie Hans Gnodde)

De Combi Terminal Twente B.V. verlaadt en vervoert zeecontainers. Het transport vindt grotendeels plaats over water. Het is de modernste in-land terminal in Nederland. In samenwerking met de haven van Rotterdam worden containertransporten naar Twente, het Duitse achterland en vele Europese eindbestemmingen verzorgd.

Locatie: Zuidelijke Havenweg 4 in Hengelo.

We worden daar om 15:00 uur verwacht voor een presentatie en daarna een rondleiding van max. 30 minuten . Totale duur ongeveer 2 uur. Belangrijk: de presentatie wordt gehouden in een zaal op de eerste verdieping , er is geen lift.

Henk Rohaan laat een lijst rondgaan waarop ieder kan aanvinken of hij wel of niet mee gaat. Na afloop borrelen we in Carelshaven en eten daar op dezelfde tijd als altijd.

17 augustus Gerrit van Andel ' Polder(en) en Praten '

Onder deze titel gaat een verhaal schuil over het overlegmodel. Juist nu weer een hot item, gezien de kabinetsformatie. Hoe komen we aan dat begrip? Hoe gaan we ermee om? Een reis door ons polderland, waarbij een grensovergang niet geschuwd wordt.

Werkzame leven bij de Koninklijke Machinefabriek Stork te Hengelo. Aanvankelijk sektor-personeelsfunctionaris bij diverse bedrijfsonderdelen. Eindfunctie hoofd Personeelszaken Stork Ketels.

7 september Lustrum (Programma wordt later toegezonden)

21 september Albert van den Berg ' Van Lab on a Chip naar Organen op Chip '

De afgelopen 20 jaar is veel onderzoek gedaan naar miniaturisatie van laboratoria voor chemische en medisch/biologische toepassingen. Hiervoor is “microfluidics”, de technologie om vloeistoffen op zeer kleine schaal (microliter en nanoliter niveau) te manipuleren, een zeer belangrijke *enabling technology*. Naast chemische analyse heeft men zich de laatste jaren gerealiseerd dat dergelijke “Lab on Chip” systemen zich ook uitstekend lenen voor onderzoek naar levende cellen en, meer recent, ook weefsels en functionele stukjes orgaan. Met name dat laatste onderwerp, Organen op Chip, staat recent zeer in de aandacht omdat het, in combinatie met stamceltechnologie, medicijnonderzoek kan versnellen, personalized medicine mogelijk maakt en nieuwe modellen voor ziektes kan opleveren. Daarnaast kan met Organen op Chip het gebruik van proefdieren waarschijnlijk sterk gereduceerd worden. In de voordracht zullen verschillende voorbeelden van recent onderzoek worden besproken.

Albert van den Berg behaalde zijn ir. diploma in Technische Natuurkunde in 1983 en de doctorsgraad (Prof. Reinhoudt en prof. Bergveld) in 1988, aan de Universiteit Twente. Van 1988-1993 werkte hij in Neuchatel, Zwitserland eerst bij het CSEM en later bij de Universiteit van Neuchatel bij Prof. de Rooij op het gebied van chemische microsensoren. In 1993 keerde hij terug naar de Universiteit Twente waar hij in 1998 deeltijd en 2000 fulltime hoogleraar “Biochemische analysesystemen” werd als onderdeel van MESA+. In 1994 initieerde hij samen met prof. Bergveld de succesvolle conferentiereeks “MicroTAS”, Hij publiceerde meer dan 400 artikelen o.a. in Science, Nature, PNAS, Nanoletters etc., en ontving verschillende awards zoals de Simon Stevin prijs (2002), twee ERC Advanced grants (2008, 2015), Spinoza prijs (2009), Universiteitshooglerschap (2010) en lidmaatschap van de KNAW. Hij is PI in twee Zwaartekrachtprogramma's (MCEC en NOCI) en co-PI in het Max Planck Center voor Complex Fluid Dynamics.

Bijeenkomsten in het kwartaal Q4, 2017 zijn op 5 en 19 oktober, op 2 en 16 november én op 7 en 21 december.

